Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti

Təsdiq edirəm
Tədrisin təşkili və təlim
texnologiyaları üzrə prorektor v.i.e:
_______________dos. Zaur Məmmədov
"26" "XII" 2024-cü il

Fənn sillabusu

İxtisas: 050409 - "Mühasibat"
Fakültə: İqtisadiyyat və İdarəetmə
Kafedra: Maliyyə idarəetməsi və audit
Fənnin adı: İdarəetmə uçotu
Fənn proqramı: İdarəetmə uçotu (Azərbaycan Respublikası TN-nin 19 may 2017- ci il 242 saylı əmri ilə)

I.Fənn haqqında məlumat:
Kodu: İPF – B12
Tədris ili: III (2024/2025). Semestr II
Tədris yükü : Auditoriya saatı – 10 saat (10 saat-mühazirə)
Tədris forması: Qiyabi
Tədris dili: Azərbaycan dili
AKTS üzrə kredit: 6 kredit
Auditoriya №:
Saat:

II.Müəllim haqqında məlumat:
Adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı: Quliyev Ülvi Fərman oğlu, i.ü.f.d., dos.
Məsləhət günləri və saatı: IV gün – V gün (Alt həftə)
E-mail ünvanı: guliyev.ulvi@gmail.com
Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., Füzuli küç.,170-a

III.Tövsiyyə olunan dərslik, dərs və metodik vəsaitlər:
Əsas:
1.V. İsayev. Mühasibat uçotunun nəzəriyyəsi. Bakı, 2004.
2.Ə.Sadıqov. Mühasibat uçotu. I, II hissə. Bakı, 2002 (LDU – kitabxana).
3.Ş.Abdulov. Mühasibat (idarəetmə) uçotu. Dərslik. Bakı, 2006.
4.Ə.Sadıqov. Mühasibat uçotu. Dərslik, Bakı, 2011
Əlavə:
5."Mühasibat uçotu" Qanunlar qaydalar və təlimatlar. Bakı, 2008.
6.Ç.Yüzbaşev. İdarəetmə təhlili. Bakı, 2012.
7.Q. Rzayev. Beynəlxalq mühasibat uçotu standartları və maliyyə hesabatı. Bakı, 2004.
8.V. İsayev. Mühasibat uçotunun nəzəriyyəsi. Bakı, 2004.
9.Q. Rzayev. Mühasibat uçotu və audit. Dərslik. Bakı, 2008.

IV. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən İqtisadiyata giriş, Mikroiqtisadiyyat və Makroiqtisadiyyat fənnlərinin tədrisi vacibdir.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: Azərbaycan milli iqtisadiyyatının bazar prinsipləri əsasında formalaşması, dünya ölkələri arasında yaranan iqtisadi əlaqələr idarəetmə uçotunu ölkə iqtisadiyyatının tənzimlənməsinin vacib məsələsinə çevirmişdir. "İdarəetmə uçotu" fənni bakalavr pilləsində iqtisadçı kadrların hazırlanması prosesində tədris olunan yeni fənnlərdən biridir.
Bu fənnin tədrisində məqsəd gələcək iqtisadçılara idarəetmə uçotunun nəzəri və praktiki məsələləri, idarəetmə uçotunun təşkili, idarəetmə uçotu sistemləri, məsuliyyət mərkəzləri üzrə uçotun təşkili haqqında bilikləri öyrənməkdir.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

CamScanner ilə skan edilib

VIII.Qiymətləndirmə: Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzərə alınır.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal - tələbə keçilmiş materialı dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal - tələbə keçilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam aça bilir.
- 8 bal - tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal - tələbə keçilmiş materialı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandıra bilmir
- 6 bal - tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal - tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal - tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal - tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandıra bilmir;
- 1-2 bal - tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal - suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semester ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur. Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

91 - 100 bal - Əla (A)
81 - 90 bal - Çox yaxşı (B)
71 - 80 bal - Yaxşı (C)
61 - 70 bal - Kafi (D)
51 - 60 bal – Qənaətbəxş (E)
51 - baldan aşağı - Qeyri-kafi (F)

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam – intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görüləcək.

X. Təqvim mövzu planı: Cəmi: 10 saat (10 saat-mühazirə)

№	Keçirilən mühazirə, seminar, məşğələ, laboratoriya və sərbəst mövzuların məzmunu	Mühazirə	
		Saat	Tarix
	Mühazirə mövzuları		
1.	Mövzu. İdarəetmə uçotunun mahiyyəti, təyinatı və xarakteristikası. İdarəetmə uçotunun obyektləri, prinsipləri və quruluşu. Plan: 1. İdarəetmə uçotunun mahiyyəti 2. İdarəetmə uçotunun məqsəd və vəzifələri 3. İdarəetmə uçotunun mühasibat uçotunun ümumi sistemindən ayrılmasının beynəlxalq təcrübəsi 4. Maliyyə uçotu və idarəetmə uçotunun müqayisəli xarakteristikası 5. Menecerlərin fəaliyyətində idarəetmə uçotunun rolu 6. İdarəetmə uçotunun predmeti və obyektləri 7. İdarəetmə uçotunun metod və üsulları 8. İdarəetmə uçotunun funksiyaları 9. İdarəetmə uçotunun prinsipləri 10. İdarəetmə uçotu sistemi,onun tərkibi və quruluşu Mənbə:[mühazirə materialları, 1,2,3.4]	2	
2.	Mövzu.Müəssisənin informasiya sistemində idarəetmə uçotunun yeri. İdarəetmə sistemində xərclər və onların təsnifatı Plan: 1.İdarəetmə uçotunda iqtisadi informasiyanın mahiyyəti və yerləri 2.Müəssisənin maliyyəsinin idarə olunmasında idarəetmə uçotunun rolu 3.Müəssisənin idarəolunmasında mühasib-analitiklərin rolu 4.İdarəetmə uçotunda informasiyanın formalaşması. Daxili informasiya istifadəçiləri və daxili hesabatlılıq 5.Xərclər anlayışı və onların təsnifatının məqsədləri 6. Material ehtiyyatları yaradılması üzrə məsrəflərin təsnifatı və tərkibi 7.İstehsal məsrəflərinin ümumi təsnifatı. Maliyyə satış fəaliyyətinin nəticələrini	2	

CamScanner ilə skan edilib

	xarakterizə edən xərclərin tərkibi 8.Təşkilati xərclərlə bağlı xərclərin təsnifatı və tərkibi 9.İnvestisiya fəaliyyəti ilə bağlı xərclərin təsnifatı və tərkibi Mənbə:[mühazirə materialları, 1,2,3,4]		
3.	Mövzu. Xərclərin məqsədlər üzrə uçotu və bölüşdürülməsi. İdarəetmə uçotunun təşkilatı sistemləri. Plan: 1. Əsas və köməkçi istehsalatda xərclərin obyektləri,uçotu və bölüşdürülməsi 2. Məsrəflərin uçotunun tarixi inkişafı 3. Maya dəyərinin müəyyənləşdirilməsi və mənfəətin qiymətləndirilməsi məqsədilə xərclərin təsnifatı 4. Ehtiyyatların dəyərinin qiymətləndirilməsi məqsədilə xərclərin təsnifatı 5. Qərarların qəbulu və planlaşdırma məqsədilə məsrəflərin qruplaşdırılması 6. Nəzarət və tənzimləmə prosesinin həyata keçirilməsi məqsədilə məsrəflərin ümumiləşdirilməsi 7. İstehsalın təşkili xüsusiyyətləri və onların idarəetmə uçotunun qurulmasına təsiri 8. Müəssisədə məsrəflər,məsuliyyətlilik və rentabellik üzrə mərkəzlərin formalaşdırılması 9. Material məsrəflərinin və işçi qüvvəsi üzrə məsrəflərin uçotu 10. Əlavə (üstəlik) xərclərin uçotu və bölüşdürülməsi Mənbə:[mühazirə materialları, 1,2,3.4]	2	
4.	Mövzu. Məhsulun maya dəyərinin kalkulyasiya edilməsi sistemləri. Perspektiv kalkulyasiyalaşdırma metodları. Plan: 1. Məhsulun maya dəyəri: tərkibi və növləri 2. Məhsulun maya dəyərinin kalkulyasiyasının istehsalın idarə olunmasında rolu 3. Maya dəyərinin kalkulyasiya prinsipləri. Kalkulyasiya onun obyektləri və metodları 4. Məhsulun maya dəyərinin prosesli metod ilə kalkulyasiyalaşdırılması 5. Məhsulun maya dəyərinin mərhələli metod ilə kalkulyasiyalaşdırılması 6. Məhsulun maya dəyərinin sifariş metodu ilə kalkulyasiyalaşdırılması 7. Direkt-kosting sistemi üzrə maya dəyərinin hesablanması 8. Direkt-kosting sistemində xərclərin və nəticələrin əks etdirilməsi 9. Dəyər kalkulyasiyalaşdırma sistemlərinin müqayisəsi 10. Müəssisənin uçot siyasəti və Direkt kosting sistemi 11.Perspektiv kalkulyasiyalaşdırma sistemlərinin tətbiqi imkanları Mənbə:[mühazirə materialları, 1,2,3.4,]	2	
5	Mövzu.İdarəetmə uçotunda məsuliyyət mərkəzləri üzrə fəaliyyətin nəticələrinin qiymətləndirilməsi. İdarəetmə uçotunun təşkili əsasları və uçot sistemində davranış aspektləri. Plan: 1. Məsuliyyət mərkəzləri üzrə hesabatların mahiyyəti 2. Məsuliyyət mərkəzləri üzrə istehsal xərclərinin hesabatı 3. Daxili hesabat məsuliyyət mərkəzlərinin fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi meyarı kimi 4.Müəssisədə idarəetmə uçotunun təşkilinin ümumi əsasları 5.Məsuliyyət mərkəzləri üzrə uçotun təşkili 6.İdarəetmə uçotunda hesablar planının tərtibi xüsusiyyətləri 7.İdarəetmə uçotunda uçot siyasətinin təşkilati-texniki və metodik aspektləri 8.Uçot sistemində davranış aspektləri Mənbə:[mühazirə materialları, 1,2,3.4,]	2	
X	Cəmi:	10	

XI.Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar: İdarəetmə uçotu fənninin mənimsənilməsi tələbəyə məhsul istehsalına çəkilən məsrəflərin uçotunun mahiyyəti, məsrəflərin qiymətləndirilməsi metodları, maya dəyərinin kalkulyasiyası sistemləri, məsrəflərin qruplaşdırılması, idarəetmə qərarlarının qəbulu, planlaşdırma, nəzarət və bölmələrin fəaliyyətinin nəticələrinin qiymətləndirilməsi, idarəetmə uçotunun təşkili əsasları, idarəetmə uçotunda davranış aspektləri və s. bu kimi məsələlərin öyrədilməsini zəruri edir.

CamScanner ilə skan edilib

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- İdarəetmə uçotunun digər uçot növləri ilə müqayisəli təhlilini aparmağı bacarır;
- İdarəetmə uçotunun metod və üsullarını dərk edir;
- Müəssisənin maliyyəsinin idarə olunmasında idarəetmə uçotunun rolunu dərk edir;
- Xərclərin təsnifatını aparmağı bacarır;
- Məhsulun maya dəyərinin kalkulyasiya edilməsini bacarır və s.

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV: Kollekvium sualları:

1. İdarəetmə uçotunun mahiyyəti
2. İdarəetmə uçotunun məqsəd və vəzifələri
3. İdarəetmə uçotunun metod və üsulları
4. İdarəetmə uçotunun funksiyaları
5. Müəssisənin idarəolunmasında mühasib-analitiklərin rolu
6. Xərclər anlayışı və onların təsnifatının məqsədləri
7. Əsas və köməkçi istehsalatda xərclərin obyektləri, uçotu və bölüşdürülməsi
8. Məhsulun maya dəyəri: tərkibi və növləri
9. Direkt-kosting sistemi üzrə maya dəyərinin hesablanması
10. Məsuliyyət mərkəzləri üzrə hesabatların mahiyyəti

XV. İmtahan sualları:

1. İdarəetmə uçotunun mahiyyəti
2. İdarəetmə uçotunun məqsəd və vəzifələri
3. İdarəetmə uçotunun mühasibat uçotunun ümumi sistemindən ayrılmasının beynəlxalq təcrübəsi
4. Maliyyə uçotu və idarəetmə uçotunun müqayisəli xarakteristikası
5. Menecerlərin fəaliyyətində idarəetmə uçotunun rolu
6. İdarəetmə uçotunun predmeti və obyektləri
7. İdarəetmə uçotunun metod və üsulları
8. İdarəetmə uçotunun funksiyaları
9. İdarəetmə uçotunun prinsipləri
10. İdarəetmə uçotu sistemi,onun tərkibi və quruluşu
11. İdarəetmə uçotunda iqtisadi informasiyanın mahiyyəti və yerləri
12. Müəssisənin idarəolunmasında mühasib-analitiklərin rolu
13. İdarəetmə uçotunda informasiyanın formalaşması. Daxili informasiya istifadəçiləri və daxili hesabatlılıq
14. Xərclər anlayışı və onların təsnifatının məqsədləri
15. Material ehtiyyatları yaradılması üzrə məsrəflərin təsnifatı və tərkibi
16. İstehsal məsrəflərinin ümumi təsnifatı. Maliyyə satış fəaliyyətinin nəticələrini xarakterizə edən xərclərin tərkibi
17. Təşkilati xərclərlə bağlı xərclərin təsnifatı və tərkibi
18. Əsas və köməkçi istehsalatda xərclərin obyektləri, uçotu və bölüşdürülməsi
19. Qərarların qəbulu və planlaşdırma məqsədilə məsrəflərin qruplaşdırılması
20. Nəzarət və tənzimləmə prosesinin həyata keçirilməsi məqsədilə məsrəflərin ümumiləşdirilməsi
21. İstehsalın təşkili xüsusiyyətləri və onların idarəetmə uçotunun qurulmasına təsiri
22. Müəssisədə məsrəflər, məsuliyyətlilik və rentabellik üzrə mərkəzlərin formalaşdırılması
23. Material məsrəflərinin və işçi qüvvəsi üzrə məsrəflərin uçotu
24. Əlavə (üstəlik) xərclərin uçotu və bölüşdürülməsi
25. Məhsulun maya dəyəri: tərkibi və növləri
26. Məhsulun maya dəyərinin kalkulyasiyasının istehsalın idarə olunmasında rolu
27. Maya dəyərinin kalkulyasiya prinsipləri. Kalkulyasiya onun obyektləri və metodları
28. Direkt-kosting sistemi üzrə maya dəyərinin hesablanması
29. Direkt-kosting sistemində xərclərin və nəticələrin əks etdirilməsi
30. Dəyər kalkulyasiyalaşdırma sistemlərinin müqayisəsi
31. Müəssisənin uçot siyasəti və Direkt kosting sistemi
32. Perspektiv kalkulyasiyalaşdırma sistemlərinin tətbiqi imkanları
33. Məsuliyyət mərkəzləri üzrə hesabatların mahiyyəti
34. Müəssisədə idarəetmə uçotunun təşkilinin ümumi əsasları
35. Məsuliyyət mərkəzləri üzrə uçotun təşkili
36. İdarəetmə uçotunda hesablar planının tərtibi xüsusiyyətləri
37. İdarəetmə uçotunda uçot siyasətinin təşkilati-texniki və metodik aspektləri
38. Uçot sistemində davranış aspektləri

CamScanner ilə skan edilib

Sillabus "Maliyyə idarəetməsi və audit" kafedrasının "26" "XII" 2024-cü il tarixli (07 saylı protokol) iclasında təsdiq olunmuşdur.

Kafedra müdiri: dos. Əlixan Bədəlov

Fənn müəllimi: dos. Ülvi Quliyev

CamScanner ilə skan edilib